

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 09 » 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕЖИСУРА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРОЄКТІВ У МУЗИЧНОМУ
МИСТЕЦТВІ

для студентів

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: першого (бакалаврського)
Освітньої програми

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

025.00.04 Інструментальне виконавство
(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

Київ – 2021

Розробник: Цимбал Катерина Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Цимбал Катерина Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від «09» вересня 2021 року № 2

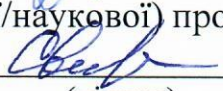
Завідувач кафедри (Катерина ЗАВАЛКО)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)
(назва освітньої програми)

___ . ___ . 2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (Віктор СПОДАРЕНКО)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) (Наталія СВИРИДЕНКО)
(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2021 р.

Заступник директора (Алла ТАРАННИК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>3</i>	
Семестр	<i>5</i>	<i>6</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>2</i>	
Обсяг кредитів	<i>4</i>	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>
Аудиторні	<i>28 годин</i>	<i>28 годин</i>
Модульний контроль	<i>4 години</i>	<i>4 години</i>
Семестровий контроль	<i>-</i>	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>28 годин</i>	<i>28 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Режисура мультимедійних проєктів у музичному мистецтві» входить до курсу вибіркових дисциплін.

Зміст курсу обумовлений сучасними розробками інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), можливостями використання мультимедійних проєктів у музичному мистецтві, необхідністю оволодіння належними компетентностями для роботи з мультимедійними проєктами у роботі музиканта.

Мета курсу – ознайомлення з можливостями використання мультимедійних проєктів у музичному мистецтві, набуття початкових вмінь роботи з програмами відеоредакторами та оволодіння навичками складання сценарію мультимедійного проєкту, використання відео та аудіо матеріалів для створення мультимедійного проєкту.

Завдання курсу:

- ознайомлення з можливостями використання мультимедійних проєктів у музичному мистецтві;
- ознайомлення з програмами для редагування музичної інформації;
- опанування компетенцій, необхідних для роботи з програмами секвенсорами;
- ознайомлення з програмами відеоредакторами;
- створення мультимедійного проєкту.

Методи роботи курсу «Режисура мультимедійних проєктів у музичному мистецтві» обираються відповідно до учбової теми і залежать від індивідуальних цілей кожного студента.

Форми роботи – лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів.

Засоби навчання – аудіо-, відеоматеріали, підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Режисура мультимедійних проєктів у музичному мистецтві» є дві модульні контрольні роботи та завершується вивчення курсу заліком у 6 семестрі.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	
	ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
	ЗК-4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	
	ЗК-5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
	ЗК-6	Навички міжособистісної взаємодії.	
	ЗК-7	Здатність бути критичним і самокритичним.	
	ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
	ЗК-9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
	ЗК-11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
	ЗК-12	Здатність працювати автономно.	
	ЗК-13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	
	ЗК-14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	
	ЗК-16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	
	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
		СК-4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК-5		Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	
СК-6		Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	
СК-7		Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	

	СК-11	Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК-12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	СК-13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків
	СК-14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
	СК-15	Здатність здійснювати редакторську/ менеджерську/ аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.
	СК-16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
	СК-17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
	СК-18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
Додаткові спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
	ДСКУ 2	Здатність здійснювати добір методів, засобів діагностування, корекції та динаміки музично-творчого розвитку учнів в процесі урочної та позакласної діяльності

Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання	
РН-4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
ПР-8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-9	Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю).
РН-10	Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.
РН-11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.

РН-12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН-14	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.
РН-15	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН-16	Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.
РН-17	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.
Додаткові результати навчання	
ДРН-3	Уміти планувати, організувати і проводити культурно-дозвіллеву роботу в закладах загальної музичної освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Основні види мультимедійної творчості в музичній галузі;
- Основні принципи створення відеокліпів;
- Основні програми для роботи із відео та звуком;
- Етапи роботи над мультимедійним проектом;

вміти:

- дотримуватись вимог техніки безпеки при роботі з електрообладнанням;
- мати елементарні навички створення саунд-треку;
- мати елементарні навички роботи з аудіотреками;
- мати елементарні навички роботи з відеоотреками;
- мати елементарні навички створення сценарію;
- мати елементарні навички втілення режисерського задуму;
- користуватися спеціальною літературою;
- здійснити аналіз результатів самостійної роботи.

Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
	Усього	Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Етапи роботи режисера мультимедіа. Робота над саунд-треком.							
Тема 1. Предмет, мета та завдання курсу. Історія розвитку режисури. Поняття мультимедіа.	10	10					
Тема 2. Робота над режисерським сценарієм, постановочним планом.	11			4			7
Тема 3. Майстерня продюсера. Художній намір та відтворення. Посил та зворотній зв'язок. Просодія. <i>IVI</i> .	11			4			7
Тема 4. Створення аудіо треків. Завантаження, редагування та збереження інформації в програмі Cubase.	13			6			7
Тема 5. Зведення та мастеринг аудіо треку.	11			4			7
Модульний контроль.	4						
Разом	60	10		18			28
Змістовий модуль 2. Створення мультимедійного проекту.							
Тема 1. Sony Vegas. Налаштування програми. Робочі вікна.	15	8					7
Тема 2. Створення відео та аудіо треків. Завантаження, редагування та збереження інформації в програмі Sony Vegas.	13			6			7
Тема 3. Монтаж відеокліпу в програмі Sony Vegas.	13			6			7
Тема 4. Ефекти переходів. Додавання титрів та субтитрів	15			8			7
Модульний контроль	4						
Разом	60	8		20			28
Усього	120	18		38			56

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет, мета та завдання курсу. Історія розвитку режисури. Поняття мультимедіа.

Тема 1. Режисер, його роль і значення в мистецтві. (10 год.) Режисер – ідейний і художній організатор постановки. Функції режисера. Режисер – керівник всієї творчої роботи по створенню відеокліпу.

Професія кінорежисера. Видатні кінорежисери 20 ст. (Ч.Чаплін, А.Хічкок, У.Дісней, Е.Рязанов, А.Тарковський).

Професія кліпмейкера. Видатні кліпмейкери сучасності.(А.Бадоев, К.Царік, А.Филатович, В.Скураатовский, В.Придувалов, С.Горов).

Тема 2. Робота над режисерським сценарієм, постановочним планом. (4 год.) Вимоги до режисера: принциповість, суспільна активність, висока культура, знання театрального та кіно мистецтва і специфіки других мистецтв, знання літератури, драматургії, педагогічні та організаторські здібності.

Основні розділи постановочного плану вистави: режисерський аналіз твору, режисерський задум проекту, втілення режисерського задуму.

Особливості постановки відеокліпу. Етапи роботи – прослуховування пісні, складання сценарію, розподіл ролей, робота з акторами, підготовка костюмів і декорацій, знімальний процес.

Тема 3. Майстерня продюсера. Художній намір та відтворення. Посил та зворотній зв'язок. Просодія. (4 год.) Робота продюсера.

Ідентичність, бачення і намір. Розуміння мистецтва виконавця і того, як воно пов'язане з цими ідеями.

Тема 4. Створення відео та аудіо треків. Завантаження, редагування та збереження інформації в програмі Sony Vegas. (6 год.) Створення відео та аудіо треків. Преорітети треків. Завантаження інформації у програму та на треки. Фрагментування. Розділення/об'єднання відео та аудіо треків. Групування/розгрупування фрагментів.

Тема 5. Зведення та мастеринг аудіо треку. (4 год.) Аналіз виконавського складу аранжування. Вибір і налагодження акустичного та цифрового електромузичного інструментарію. Підключення і редагування стандартних і нестандартних інструментів. Робота з аудіоефектами реального часу. Робота з компресорами, лімітерами, еквалайзерами та ін..

Практичні приклади роботи з аудіоінформацією. Робота з віртуальним мікшером. Підготовка вихідного матеріалу для виконання: обробка Master-каналу.

Змістовий модуль 2. Створення мультимедійного проєкту.

Тема 1. Sony Vegas. Налаштування програми. Робочі вікна програми. (8 год.) Характеристики програми Sony Vegas. Вікна програми: обрізки, попереднього перегляду, ефектів. Смуга прокрутки. Налаштування параметрів перегляду та прослуховування.

Тема 2. Створення відео та аудіо треків. Завантаження, редагування та збереження інформації в програмі Sony Vegas. (6 год.)

Створення відео та аудіо треків. Преорітети треків. Завантаження інформації у програму та на треки. Фрагментування. Розділення/об'єднання відео та аудіо треків. Групування/розгрупування фрагментів.

Тема 3. Монтаж відеокліпу в програмі Sony Vegas. (6 год.) Відбір відео та аудіо матеріалу. Монтаж відео. Синхронізація відео та аудіо треків. Робота над ефектами, переходами, титрами.

Тема 4. Ефекти переходів. Додавання титрів та субтитрів. (8 год.) Робота над переходами. Плавні/різкі переходи. Ефекти переходів. Ефекти відео. Синхронізація відео та аудіо. Додавання титрів, субтитрів.

5. Контроль навчальних досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4
Відвідування семінарських занять	1	-		-	
Відвідування практичних занять	1	9	9	10	10
Робота на семінарському занятті	10	-		-	
Робота на практичному занятті	10	9	90	10	100
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-		-	
Виконання завдань до самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-		-	
	Разом	-	149	-	159
Максимальна кількість балів: 308					
Розрахунок коефіцієнта: 3,08					

5.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№	Зміст завдання	Академічний контроль На практичному занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)		Бали
1.	Історія режисури. Основні етапи. Мультимедіа.	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
2.	Основні етапи роботи над режисерським сценарієм	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та	1	

		положень		
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
3.	Характеристики програми Sony Vegas. Налаштування програми	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
4.	Створення відео та аудіо треків. Редагування інформації	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
5.	Види мультиплікації. Добір матеріалу для роботи	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
6.	Створення фрагменту анімованого фільму	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
7.	Етапи роботи над відеокліпом. Робота з акторами. Добір матеріалу	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	
8.	Створення відеокліпу	Глибина та всебічність розкриття змісту питання	1	5
		Оригінальність підходу до розгляду проблеми	1	
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Висловлення власної думки	1	
		Вчасність виконання	1	

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Передбачено такі дистанційні види роботи: записані та завантажені до ЕНК / Google Drive презентації/реферати/відеоролики створені студентом; online захист свого проекту (презентації/реферату/відеоролику); online опитування на практичному занятті. Це допомагає формувати готовність студентів до впровадження технології дистанційного навчання в їх подальшій професійній діяльності.

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	1-ше практичне завдання (<i>Робота над режисерським сценарієм, постановочним планом</i>)	загалом володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		креативність	1	
		якість виконання	1	
4.	2-ге практичне завдання (<i>Cubase. Налаштування програми. Налаштування та використання усіх робочих вікон.</i>)			5
5.	3-тє практичне завдання (<i>Створення аудіо-треків. Завантаження, редагування та збереження інформації в програмі Cubase.</i>)			5
6.	4-те практичне завдання (<i>Створення саунд-треку до мультимедійного проекту</i>)			5
7.	5-те практичне завдання (<i>Збереження матеріалу у файлах з різним розширенням</i>)			5
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	1-ше практичне завдання (<i>створення сценарію мультимедійного проекту</i>)	загалом володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		висловлення власної думки	1	
		якість виконання	1	
8.	2-ге практичне завдання (<i>Створення відео-треків. Завантаження, редагування та збереження інформації в програмі Sony Vegas</i>)			5
9.	3-тє практичне завдання (<i>Зведення та обробка аудіо та відео матеріалу в програмі Sony Vegas</i>)			5
10.	4-те практичне завдання (<i>Ефекти переходів. Додавання титрів та субтитрів</i>)			5
11.	5-те практичне завдання (<i>Збереження матеріалу у файлах з різним розширенням</i>)			5
Максимальна кількість балів				25

5.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. В VI семестрі складається залік, який виставляється за результатами роботи протягом навчального року.

5.5. Шкала відповідності оцінок.

100-бальна шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F _X	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6. Навчально-методична карта дисципліни «Режисура мультимедійних проєктів у музичному мистецтві»

Разом: 120 год., лекції – 18 год., практичні заняття – 38 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі		5 семестр		6 семестр	
Назва модуля		Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
К-сть балів за модуль		149 балів		159 балів	
Теми лекцій	ЕТАПИ РОБОТИ РЕЖИСЕРА МУЛЬТИМЕДА. РОБОТА НАД САУНД-ТРЕКОМ.	ЕТАПИ РОБОТИ РЕЖИСЕРА МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ПРОЄКТУ			
Бали	5	4			
Теми практичних занять	Предмет, мета та завдання курсу. Історія розвитку режисури. Поняття мультимедіа	Sony Vegas. Налаштування програми. Робочі вікна.	Втілення режисерського задуму в мультимедійному фільмі	Робота режисера над відеокліпом. Етапи роботи	Монтаж відеокліпу в програмі Sony Vegas
Бали	20+2	20+2	30+3	30+3	40+4
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
МКР	модульна контрольна робота - 25 балів	модульна контрольна робота - 25 балів	модульна контрольна робота - 25 балів	модульна контрольна робота - 25 балів	модульна контрольна робота - 25 балів
Усього:	308 балів. Коефіцієнт – 3,08.				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1.1. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Steinberg Cubase 5. Запись и редактирование музыки. СПб.: БХВ-Петербург, 2010. 896 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4876/>*

1.2. Рагс Ю.Н. Акустические знания в системе музыкального образования: очерки. Рязань: Литература М., 2010. 324 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/4875/>*

1.3. Севашко А.В. Звукорежиссура и запись фонограмм. Профессиональное руководство. М.: Додэка XXI, Альтекс, 2007. 432 с. *Посилання на електронний варіант: <http://elib.kubg.edu.ua/898/>*

1.4. Холл А., Прокди Р. Г.. Sony vegas pro 11. Профессиональный видеомонтаж. Практический учебный курс. СПб.: Наука и Техника, 2013. 368 с.

Допоміжна

2.1. Гаранян Г. Аранжировка для инструментальных и вокально-инструментальных ансамблей. М.: Музыка, 1992. 223 с.

2.2. Гиппиус С.В. Тренинг развития креативности: Гимнастика чувств. / С.В. Гиппиус. СПб, 2001. 99 с.

2.3. Землинский Л. Как подготовиться к записи в студии // Музыкальное оборудование, 1995. № 9. С. 20–24.

2.4. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены. Учеб. пособие для учеб. заведений культуры [Текст] / Юрий Александрович Мочалов. М.: 1981. 239 с.

2.5. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Секреты мастерства. 2-е изд., перераб. и доп. СПб.: БХВ–Санкт-Петербург, Арлит, 2003. 686 с.

2.6. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Sakewalk SONAR. Запись песни в домашней студии. СПб.: БХВ–Петербург, 2006. 608 с.

2.7. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Звуковая студия в РС. СПб: "БНВ–Санкт-Петербург", 1998. 240 с.

2.8. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Музыкальный компьютер для гитариста. Серия "Мастер". СПб.: БХВ–Петербург, 2004. 496 с.

2.9. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Sakewalk SONAR7 Producer Edition. Запись и редактирование музыки. СПб.: БХВ–Петербург, 2008. 880 с.

2.10. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Adobe Audition. Обработка звука для цифрового видео. Серия "Мастер медиа". СПб.: БХВ–Петербург, 2004. 400 с.

2.11. Симаненков Д. Из аналога в цифру и обратно: немного теории... // Компьютерра, 1998. № 30–31. С. 22–27.

2.12. VEGAS PRO. Обучение онлайн.

<https://www.vegascreativesoftware.com/ru/vegas-pro/rukovodstva-polzovatelja/>